

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ
سوره فصلت آیه (۴۶)

هر کس کار نیکی کند به نفع خود و هر که بد کند بر ضرر خویش می کند و خدا هیچگامی بر بندگان ستم نخواهد کرد.

عمل خوب و بد بر عامل آن بر می گردد.

پروسه صلح با اشتراک اطراف درگیر نتیجه نمی دهد:

بر مصداق فحوای اصل متذکره: من که حدود بیست سال به سهم خویش در قوه قضاء متصدی اینگونه مسایل بوده ام عرضه می دارم:

آنچه را که حجم کوچک فکرواندیشه ی من از دامن با عظمت قضاء در درازنای مدت کار دیده و آموخته است و یا خود در آن (دعاوی و قضایای گوناگون) . از محکمه ابتدائیه تا عالی ترین مقام قضاء شریک مباشر بوده است وسیله ی ستیزه گران با خصوصیات که تذکر یافت حل نمی شود: تا جاییکه تجارب حکم می کند: اکثریت مطلق منازعات حاد، قضایا و کشیدگی های خرد و بزرگ اگر صبغه ی کیفی داشته است و یا مدنی هیچگامی وسیله ی اطراف درگیر و یا شرکای عملی آنها (کاری و اجرایی) حل و فصل نشده و نمی شود.

خرد جمعی می پذیرد که راه آرامش و یا قطع چنین منازعات و جنگ و خونریزی وقتی قابل لمس و مشاهده است که یکی از جانبین درگیر مغلوب و شکست را بپذیرند، و یا خود غالب میدان شوند و یا هم ترک منازعه کنند و با نظام حاکم بیوندند و به دولت سراققت تسلیم و سلاح به زمین گذارند. و اگر تمام این طرزسنجش کارآ نگردد و هر دو جانب به مصالحه تمکین نکنند و به جستجوی راه حل نباشند.

در این صورت بایست این ایدیال بگونه ی جدی ولی صادقانه پیگیری و عملی گردد: اگر قرار باشد که در میهن آغشته به خون ما همانطوریکه گفته آمدیم صلح پایدار ایجاد و جنگ متوقف و قتل و کشتار خاتمه یابد: نباید کاری انجام شود که تجارب؛ عدم کارآیی آن را نشان داده است.

آنچه در جنگ‌های کهنه و ریشه‌دار دیده می‌شود متخاصمین با اندیشه، اهداف متفاوت و متضادیکه دارند خود و شرکای جنگی ایشان نمیتوانند صلح ایجاد کنند.

وسازماندهی صلح هم بر حضور و وجود نمایندگان طرفین که به نوعی از انواع درجنگ ذیدخل و یا شریک و دخیل بوده اند کاری را به سرحد مرام نمی‌رساند.

و یا جناح سوم که بطور مستقیم و غیرمستقیم با نیت سؤ درکنار آنها برای پیشبرد اهداف خودها موجود باشند مأمول صلح برآورده نمی‌شود.

برباور من: دست یابی به صلح واقعی درین مقطع و شرایط خاص وقتی عملیست که:

اگر لازم و مجاز شمرده شود، آزمجرای تجویز قانون با بکار بستن مکانیزم لازم آن کمیسونی اختصاصی و مشروع با اعضای کاملن بیطرف ولی صلح طلب در زمینه طوری ایجاد گردد که طرفین جنگ، جامعه افغانی و بین المللی تحت نظر ملل متحد به آن موافق و مخالفتی موجود نباشد و این کمیسیون حل و فصل منازعه را طور کامل و بدون شرایط قبلی و بعدی حایزودارا گردد.

و این تفویض صلاحیت به این کمیسیون وقتی تحقق و واقعیت عمل می‌یابد که هر دو جانب جنگ قبل از ایجاد به آن موافقه نمایند، اجرائات و اعلان فیصله و تصمیم که همه بگونه محرم و مکتوم حفظ می‌شود بطور مطلق و قطعی بدون هیچگونه شرایط و ایراد حال و آینده - پذیرفتنی باشد.

و ایشان (جانین) بحضور مردم و همه ادارات و نهاد های ذیربط تضمین علنی دایر بر اینکه از حکم صادره در آینده سرکشی نمیکنند و در صورت تخلف - حکم صادره حکم نافذ و قابل اجرا باشد سند با اعتبار ترتیب نمایند.

و اگر با وجود این همه احتیاط اجرائات و فیصله ی صادره از طرف یک جناح و یا هر دو جناح پذیرفته نشود و از مفاد تصمیم که آن را قبلن قبول و ضمانت داده اند سرکشی صورت گیرد، آنگاه مردم و جامعه جهانی بگونه الزامی و قاطعانه آن را عملی و پیاده سازند.

با حرمت سخی صمیم.